

Bruksela, 26 października 2016 r.
(OR. en)

13668/16

POLGEN 126
INST 441
CODEC 1512
PE 100

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	26 października 2016 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2016) 710 final
Dotyczy:	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Program prac Komisji na 2017 r. - Na rzecz Europy, która chroni, wspiera i broni

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2016) 710 final.

Załącznik: COM(2016) 710 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 25.10.2016 r.
COM(2016) 710 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Program prac Komisji na 2017 r.

Na rzecz Europy, która chroni, wspiera i broni

{SWD(2016) 400 final}

I. EUROPA ZNAJDUJE SIĘ W PUNKCIE KRYTYCZNYM

Europejczycy zdają sobie sprawę z konsekwencji wyzwań, którym trzeba wciąż stawiać czoła, i dostrzegają te konsekwencje w swoim codziennym życiu. Ożywienie gospodarcze, znajdujące się nadal w fazie początkowej, nie przyniosło jeszcze korzyści całemu społeczeństwu europejskiemu, w szczególności jeżeli chodzi o tworzenie miejsc pracy dla osób młodych i zmniejszanie nierówności. Przepływy migracyjne, które poddały granice zewnętrzne sprawdzianowi, pozostają wyzwaniem dla Unii pod względem jej zdolności do zapewnienia solidarności. Zagrożenie terroryzmem wzrasta. Sytuacja we wschodnim i południowym sąsiedztwie Europy pozostaje niestabilna. Nie należy zapominać o niepewności, jaka panuje obecnie w wyniku referendum przeprowadzonego w Zjednoczonym Królestwie.

Wsluchając się w potrzeby Europejczyków, zrozumiano, że oczekują oni reakcji na te wyzwania oraz ochrony przed wspomnianymi zagrożeniami. Europejczycy szukają środków, które umożliwią im zbudowanie zrównoważonej przyszłości dla nich samych oraz dla ich rodzin. Potrzebują myślenia perspektywicznego – chcą mieć pewność, że osoby sprawujące władzę na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim mogą wspólnie sprostać oczekiwaniom dzisiejszych i przyszłych pokoleń.

Komisja koncentruje się na ważnych kwestiach...

Od początku swojego mandatu obecna Komisja ustala priorytety w taki sposób, by skoncentrować się na doniosłych sprawach, w przypadku których skuteczne działania wspólnotowe mogą doprowadzić do konkretnych zmian, jeżeli chodzi o wyzwania, z jakimi mierzą się obywatele europejscy, poszczególne państwa członkowskie i cała Unia. W ciągu ostatniego roku osiągnięto znaczący postęp we wdrażaniu strategii, które ustalono w ramach planu inwestycyjnego dla Europy, jednolitego rynku cyfrowego, unii energetycznej, Europejskiej agendy bezpieczeństwa, Europejskiego programu w zakresie migracji, unii rynków kapitałowych, planu działania na rzecz sprawiedliwego i wydajnego systemu opodatkowania osób prawnych, nowej strategii handlowej, kroków w kierunku ukończenia procesu tworzenia unii gospodarczej i walutowej, strategii jednolitego rynku oraz planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym.

Koncentrując się na wspomnianych doniosłych sprawach oraz dzieląc się tymi priorytetami z Parlamentem Europejskim i Radą, Komisja uzyskała wymierne i szybkie wyniki w kluczowych obszarach. W ciągu zaledwie jednego roku Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych zaczął działać w 27 państwach członkowskich i przeznaczono z niego 138 mld EUR na inwestycje, w tym nowe środki finansowe dla blisko 300 000 małych i średnich przedsiębiorstw. Osiągnięto znaczny postęp w odzyskiwaniu kontroli nad nielegalnymi przepływami migracyjnymi i w zapobieganiu zgonom na Morzu Egejskim i Morzu Śródziemnym. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna pracuje już nad wzmocnieniem kontroli granic zewnętrznych Europy po upływie zaledwie dziesięciu miesięcy od dnia, w którym Komisja zaproponowała to rozwiązanie. Europa pokazała jednocześnie swoją solidarność z milionem Syryjczyków, którzy znaleźli w niej schronienie i ochronę. W ciągu ostatnich dwunastu miesięcy dokonano relokacji i przesiedlenia ponad

15 000 kolejnych uchodźców. W ciągu ostatnich trzech miesięcy osiągnięto średnią wynoszącą około 1 000 relokacji miesięcznie. We wrześniu liczba ta wzrosła do 1 200 relokacji. Dysproporcja między obecnymi potrzebami w zakresie relokacji a skutecznie przeprowadzonymi relokacjami z Grecji obecnie spada, należy jednak utrzymać te wysiłki w nadchodzących miesiącach oraz znacznie zwiększyć relokację z Włoch.

W niniejszym programie prac ustalono kluczowe inicjatywy¹, które Komisja zobowiązuje się wdrożyć do końca 2017 r. Wspomniane konkretne wnioski stanowią najbardziej widoczny sposób, za pośrednictwem którego praca Komisji będzie się przyczyniała do procesu odnowy przed 60. rocznicą podpisania traktatów rzymskich w marcu 2017 r. Komisja będzie również współpracowała z Parlamentem Europejskim i Radą w celu zapewnienia sprawnego przyjmowania tych i innych kluczowych wniosków zgłoszonych w ostatnich latach, by móc wywrzeć wymierny wpływ w terenie.

... oraz na udoskonaleniu metod działania

Dzielenie się zadaniem ustalania priorytetów jest jednak tylko jednym ze sposobów ulepszania metod współpracy na szczeblu europejskim, który może pokazać Europejczykom, że struktury zarządzania naprawdę działają w służbie społeczeństwu. Aby pozyskać zaufanie obywateli, udoskonalanie metod działania jest bowiem równie istotne co doniosłe czyny.

Dlatego też w nadchodzących miesiącach Komisja będzie zwracać szczególną uwagę na operacyjną stronę swojej pracy: dopilnuje, by obowiązujące przepisy unijne były właściwie stosowane i egzekwowane oraz adekwatne do potrzeb; zapewni wsparcie strukturalne, na przykład w Grecji; będzie wspierać rozwój Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i przezwyciężać bariery w przeprowadzaniu inwestycji; oraz zaangażuje się we współpracę z państwami członkowskimi, partnerami społecznymi oraz społeczeństwem obywatelskim, by pomóc w stworzeniu otoczenia wspierającego osiągnięcie celów politycznych Unii, w tym za pośrednictwem efektywnego wykorzystywania środków budżetowych pozostających do dyspozycji Komisji. W tym roku nastąpi zintensyfikowanie wysiłków w zakresie programu dotyczącego egzekwowania, ponieważ nawet najlepsze przepisy są bezużyteczne, jeżeli nie przynoszą faktycznych wyników w praktyce.

Komisja będzie również w dalszym ciągu stosowała zasady w zakresie lepszego stanowienia prawa w całej swojej pracy, tak aby nieustannie była ona oceniana jako skuteczna i proporcjonalna do realizacji ambicji ustalonych przez siebie celów polityki. Wiele z kluczowych inicjatyw, które Komisja przedstawi w przyszłym roku, obejmuje wnioski, jakie wynikają z przeglądów przeprowadzonych w ramach programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT), dzięki którym nastąpi aktualizacja i poprawa istniejących przepisów, by w ich ramach wciąż skutecznie osiągnano cele bez nadmiernych obciążeń.

Oprócz inicjatyw kluczowych proponuje się również szereg dalszych rewizji obecnych przepisów w ramach programu REFIT², a w przyszłości Komisja będzie dążyć do osiągnięcia celów programu REFIT, ilekroć pojawi się potrzeba oceny istniejących przepisów. Ustalając

¹ Załącznik I.

² Załącznik II.

priorytety na nadchodzące miesiące, Komisja uwzględniła w szczególności 22 opinie wydane przez platformę REFIT. We wszystkich obszarach, których dotyczą te opinie, Komisja prowadzi obecnie działania lub zaplanowała ich podjęcie³. Równolegle do niniejszego programu prac opublikowano tablicę wyników, w której szczegółowo określono działania następne w związku z opiniami wydanymi przez platformę REFIT oraz wysiłki podejmowane obecnie w celu dokonania przeglądu i oceny istniejących przepisów, przy czym proponuje się również uchylenie szeregu przepisów, które są już nieaktualne⁴. Ponadto Komisja proponuje wycofanie szeregu nierozstrzygniętych wniosków, które są technicznie nieaktualne lub nie służą już swojemu celowi, by umożliwić współprawodawcom skoncentrowanie się na wnioskach, które faktycznie mają znaczenie⁵.

Komisja będzie również nadal dopracowywała pozostałe zmiany, jakich dokonała w odniesieniu do swoich metod pracy. W ciągu ostatnich dwóch lat Komisja znacząco zwiększyła otwartość i odpowiedzialność wobec obywateli⁶, co przyczyniło się do poprawy jakości pracy i składanych wniosków. Komisja zwraca się obecnie do społeczeństwa o wyrażenie opinii w odniesieniu do wszystkich obszarów, w tym na temat projektów aktów delegowanych i aktów wykonawczych. Komisja jest otwarta na działalność grup interesu, które starają się wpływać na jej decyzje polityczne, oraz zaprosiła Parlament Europejski i Radę jako współprawodawców do dołączenia do niej w ramach nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości⁷, co zapewnia ponoszenie odpowiedzialności wobec obywateli w zakresie lobbingu na wszystkich etapach stanowienia prawa unijnego.

II. REALIZACJA 10 PRIORYTETÓW

W nadchodzącym roku Komisja będzie pracować w ramach 10 priorytetów wskazanych w Wytycznych politycznych⁸ przedstawionych na początku jej mandatu w następstwie konsultacji z Parlamentem Europejskim, zainspirowanych „Strategicznym programem Unii w okresie zmian” opracowanym przez Radę Europejską – w celu stworzenia ukierunkowanego i

³ Wyjątek stanowi standardowa deklaracja VAT, w przypadku której wcześniejszy wniosek Komisji trzeba było wycofać w tym roku z powodu braku poparcia ze strony Rady w ramach procedury ustawodawczej. Przykłady działań następnych Komisji objętych tegorocznym programem prac obejmują: wnioski w sprawie zmiany prawodawstwa UE w zakresie prywatności elektronicznej i podatku VAT (zob. załącznik I) oraz wniosek w sprawie aktu wykonawczego zgodnie z dyrektywą w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (zob. załącznik II).

⁴ Załącznik V.

⁵ Załącznik IV.

⁶ Decyzja Komisji z dnia 25.11.2014 r. w sprawie publikowania informacji dotyczących spotkań odbywających się między członkami Komisji a organizacjami lub osobami samozatrudnionymi (C(2014) 9051 final) oraz decyzja Komisji z dnia 25.11.2014 r. w sprawie publikowania informacji dotyczących spotkań odbywających się między dyrektorami generalnymi Komisji a organizacjami lub osobami samozatrudnionymi (C(2014) 9048 final).

⁷ COM(2016) 627 final.

⁸ http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/juncker-political-guidelines-speech_pl.pdf

pozytywnego programu przynoszącego konkretne wyniki, by objąć ochroną obywateli, zaoferować im możliwości działania oraz bronić ich⁹.

1. Pobudzenie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji

Europa, która zachowuje nasz sposób życia oraz oferuje osobom młodym możliwości działania. W ciągu ostatnich trzech lat utworzono około ośmiu milionów dodatkowych miejsc pracy, bezrobocie wciąż jednak pozostaje na niedopuszczalnie wysokim poziomie w wielu państwach członkowskich, zwłaszcza wśród osób młodych. Priorytetem Komisji musi być pomaganie państwom członkowskim w tworzeniu możliwie najlepszych warunków osobom młodym, by rozwinęły one niezbędne im umiejętności oraz stały się aktywne na rynku pracy oraz w społeczeństwie.

Celem nowej inicjatywy na rzecz młodzieży jest zapewnienie każdej osobie młodej realnych perspektyw w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia. Osoby młode zostaną potraktowane priorytetowo podczas wdrażania Programu na rzecz nowych umiejętności w Europie. Wnioski będą dotyczyły unowocześnienia kształcenia, poprawy jakości przygotowania do zawodu oraz dalszej poprawy mobilności osób przygotowujących się do zawodu i śledzenia wyników osób młodych na rynku pracy po ukończeniu przez nie kształcenia akademickiego lub szkolenia zawodowego. Komisja wspiera również gwarancję dla młodzieży jako narzędzie służące inwestowaniu w osoby młode, w ich umiejętności i stawianie pierwszych kroków w karierze¹⁰, jak również Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych¹¹. Zapewni to wsparcie dla działań państw członkowskich poprzez dotarcie do najbardziej potrzebujących regionów i osób młodych.

Do końca 2016 r. Komisja powoła Europejski Korpus Solidarności, dzięki któremu dla osób w wieku poniżej 30 lat stworzone zostaną możliwości aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie w duchu solidarności oraz zdobywania nowych umiejętności i doświadczeń, w tym umiejętności językowych.

Przedsiębiorstwa tworzą nowe miejsca pracy dzięki innowacjom i odpowiednim inwestycjom w gospodarkę. Biorąc pod uwagę początkowy sukces planu inwestycyjnego dla Europy¹², Komisja zobowiązała się do podwojenia zarówno okresu trwania, jak i zdolności finansowej Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS). Fundusz w swojej pierwotnej wersji współprawodawca zatwierdził w rekordowym czasie czterech i pół miesiąca, a obecnie Komisja liczy na Parlament Europejski i Radę w kwestii równie

⁹ W tym kontekście w 2017 r. Komisja skupi działania informacyjne na swoich priorytetach, bazując na działaniach z zakresu komunikacji instytucjonalnej na lata 2017–2018 zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020 (C(2016) 6838 z 25.10.2016).

¹⁰ COM(2016) 646 final.

¹¹ Aby zapewnić wsparcie w realizacji inicjatywy, Komisja zaproponowała ostatnio zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych o dodatkową kwotę 2 mld EUR w latach 2017–2020.

¹² Jak wspomniano powyżej, w ciągu zaledwie jednego roku Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych zaczął działać w 27 państwach członkowskich i przeznaczono z niego 138 mld EUR na inwestycje, w tym nowe środki finansowe dla blisko 300 000 małych i średnich przedsiębiorstw.

szybkiego osiągnięcia porozumienia co do przedłużenia działalności funduszu i zwiększenia jego środków, co pozwoli w dalszym ciągu wspierać zrównoważone inwestycje. Komisja, zainspirowana sukcesem EFIS, przedstawiła również plan inwestycji zewnętrznych dla Afryki i krajów objętych unijną polityką sąsiedztwa, by wyeliminować niektóre podstawowe przyczyny migracji oraz promować zatrudnienie i trwały wzrost gospodarczy w tych regionach¹³.

Komisja będzie kontynuować prace nad tworzeniem odpowiedniego klimatu dla innowacji w Europie, by pomóc w tworzeniu nowych gałęzi przemysłu i miejsc pracy, stawić czoła wyzwaniom społecznym i środowiskowym oraz przyczynić się do poprawy poziomu życia społeczeństwa. Celem Komisji jest uczynienie z Europy lidera w dziedzinie nowych technologii i metod biznesowych poprzez włączenie innowacji w główny nurt wszystkich polityk Unii oraz skuteczne ukierunkowanie badań i rozwoju, a także funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w tym poprzez inteligentną specjalizację.

Komisja będzie kontynuować prace ukierunkowane na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju. Gospodarka o obiegu zamkniętym stanowi potencjał innowacyjności, wzrostu i miejsc pracy. Komisja będzie kontynuować wdrażanie planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez poprawę aspektów ekonomicznych i jakości oraz zwiększenie zastosowania recyklingu i ponownego użycia tworzyw sztucznych w UE oraz ograniczenie ich przenikania do środowiska. Komisja przedstawi również wniosek ustawodawczy w sprawie minimalnych wymagań jakościowych dotyczących wody odzyskiwanej oraz zaproponuje przegląd dyrektywy w sprawie wody pitnej w ramach działań następczych w związku z oceną REFIT oraz europejską inicjatywą obywatelską „Right2Water”. Komisja opracuje ramy monitorowania, aby zapewnić planowe osiąganie postępów w zakresie ambicji dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym oraz wzajemnie umacniające się korzyści zarówno dla środowiska, jak i wzrostu gospodarczego.

W ramach europejskiego semestru 2017 Komisja będzie nadal kłaść nacisk na niezbędne działania, które powinny podjąć państwa członkowskie, aby zapewnić inwestycje, zdrowe finanse publiczne oraz reformę strukturalną. W swoim kolejnym zaleceniu w sprawie polityki gospodarczej strefy euro Komisja będzie także promować pozytywny kurs polityki budżetowej dla strefy euro w ramach wsparcia polityki pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego. Na podstawie analizy przedstawionej w sprawozdaniach państw, które zostaną przyjęte w lutym, Komisja opracuje szereg zaleceń dla poszczególnych krajów i przedstawi je Radzie w maju.

Komisja będzie kontynuować współpracę z Parlamentem Europejskim i Radą w zakresie wniosku w sprawie przeglądu wieloletnich ram finansowych (na lata 2014–2020)¹⁴. Celem Komisji jest rewizja budżetu mająca na celu wzmocnienie wsparcia dla priorytetów Unii i poprawę zdolności reagowania na nieprzewidziane okoliczności, a także uproszczenie zasad obowiązujących beneficjentów i lepsze ukierunkowanie na wyniki. Następnie Komisja

¹³ COM(2016) 581 final.

¹⁴ COM(2016) 603 final.

przedstawi kompleksowy wniosek w sprawie przyszłych ram wykraczających poza 2020 r., w tym dotyczący zasobów własnych. Wniosek ten będzie zgodny z inicjatywą „Budżet UE ukierunkowany na wyniki” i będzie odzwierciedlać przyszłe wyzwania i potrzeby Unii po 2020 r. na podstawie oceny bieżącej polityki wydatków i instrumentów wydatkowych.

Komisja będzie kontynuować prace i szeroko zakrojone konsultacje dotyczące uproszczenia i modernizacji wspólnej polityki rolnej, aby zmaksymalizować jej wkład w osiągnięcie dziesięciu priorytetów Komisji oraz celów zrównoważonego rozwoju. Działania te będą poświęcone przede wszystkim szczegółowym priorytetom politycznym na przyszłość, przy uwzględnieniu opinii platformy REFIT i bez uszczerbku dla wniosku Komisji w sprawie przeglądu wieloletnich ram finansowych. Jeżeli chodzi o pozycję rolników w łańcuchu dostaw, Komisja rozważy – w świetle wyników bieżących prac Grupy Zadaniowej ds. Rynków Rolnych oraz Forum Wysokiego Szczebla w sprawie łańcucha dostaw żywności – podjęcie dalszych działań w stosownych przypadkach.

2. Połączony jednolity rynek cyfrowy

Europa, która wzmacnia pozycję obywateli i przedsiębiorstw Technologie cyfrowe i komunikacja cyfrowa są obecne w każdym aspekcie życia, przynosząc nowe możliwości w zakresie kreatywności, działalności gospodarczej i zatrudnienia, ale także podkreślając konieczność zapewnienia zaufania i cyberbezpieczeństwa. Uwolnienie pełnego potencjału dodatkowego rozwoju połączonego jednolitego rynku cyfrowego poprzez zakończenie wdrażania tej strategii pozostanie jednym z najważniejszych priorytetów na 2017 r. Jak ogłoszono w zeszłorocznym programie prac, w ciągu najbliższych kilku miesięcy Komisja przedstawi pozostałe wnioski, przykładowo w sprawie pakietu REFIT dotyczącego podatku od wartości dodanej, obejmującego wnioski w sprawie handlu elektronicznego, e-publicacji i e-booków, a także inicjatyw związanych z postępami w dziedzinie gospodarki opartej na danych, w tym uwzględniając nieuzasadnione bariery dla swobodnego przepływu danych w obrębie Europy.

Komisja poświęci szczególną uwagę ścisłej współpracy ze współprawodawcami, aby szybko osiągnąć postępy w zakresie już przedstawionych wniosków. Obejmują one wnioski dotyczące umów cyfrowych¹⁵, prawa autorskiego¹⁶, blokowania geograficznego¹⁷, możliwości przenoszenia¹⁸, doręczania paczek¹⁹, audiowizualnych usług medialnych²⁰, telekomunikacji²¹, wykorzystywania pasma częstotliwości 700 MHz na potrzeby usług komórkowych²² oraz niedawny wniosek Komisji w sprawie WiFi4EU²³. Łączność ma kluczowe znaczenie, a Komisja spełni swoją obietnicę dotyczącą zniesienia opłat

¹⁵ COM(2015) 634 final, COM(2015) 635/2 final.

¹⁶ COM(2016) 593 final, COM(2016) 594 final, COM(2016) 595 final, COM(2016) 596 final.

¹⁷ COM(2016) 289 final.

¹⁸ COM(2015) 627 final.

¹⁹ COM(2016) 285 final.

²⁰ COM(2016) 287 final.

²¹ COM(2016) 590 final, COM(2016) 591 final.

²² COM(2016) 43 final.

²³ COM(2016) 589 final.

roamingowych do połowy 2017 r. Komisja dokona przeglądu postępów w zakresie tworzenia jednolitego rynku cyfrowego i zidentyfikuje obszary, w których konieczne jest podjęcie dalszych starań przez współprawodawców oraz przedstawienie wszelkich niezbędnych dodatkowych wniosków.

3. Stabilna unia energetyczna z perspektywiczną polityką w kwestii zmiany klimatu

Europa, która bierze odpowiedzialność za spełnienie złożonych obietnic. Szybka ratyfikacja porozumienia paryskiego udowodniła, że państwa członkowskie są w stanie osiągnąć kompromis, kiedy oczywiste jest, iż wpływ działań całej Unii jest większy, niż wynosi suma jej części składowych. Fakt ten potwierdził również wiodącą rolę UE na świecie w kwestii zmiany klimatu. Spełnienie zobowiązań jest teraz konieczne, aby urzeczywistnić modernizację gospodarki europejskiej, zapewniając jednocześnie przemianę sprawiedliwą społecznie. W tym kontekście priorytetem jest realizacja porozumienia paryskiego oraz międzynarodowego porozumienia w sprawie emisji ze statków powietrznych (Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego).

Zgodnie z zapowiedzią Komisja będzie kontynuować realizację strategii unii energetycznej i przedstawi, do końca bieżącego roku, kompleksowy pakiet służący zarządzaniu modernizacją gospodarki poprzez priorytetowe traktowanie efektywności energetycznej, dążenie do osiągnięcia celu, jakim jest zajęcie wiodącej pozycji w dziedzinie energii odnawialnych, oraz zapewnienie konsumentom sprawiedliwych warunków. W tym kontekście zostaną podjęte działania prawodawcze dotyczące efektywności energetycznej, energii odnawialnej, w tym zrównoważonego charakteru bioenergii, projektowania rynku energii elektrycznej oraz zasad zarządzania na potrzeby unii energetycznej. W ramach inicjatywy mającej na celu przyspieszenie innowacji w dziedzinie czystej energii Komisja udzieli wsparcia na prowadzenie badań i wprowadzanie na rynek niezbędnych innowacji technologicznych w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, aby zrealizować cele dotyczące obniżenia emisyjności określone w porozumieniu paryskim i zgodne z ustalonymi przez nas wartościami docelowymi na rok 2030. Parlament i Rada muszą potraktować priorytetowo wszystkie wnioski ustawodawcze dotyczące unii energetycznej przedstawione przez Komisję w 2015 i 2016 r. Obejmują one wyżej wspomniany pakiet, pakiet bezpieczeństwa dostaw gazu²⁴, unijny system handlu uprawnieniami do emisji²⁵ oraz powiązane zasady dotyczące wspólnego wysiłku redukcyjnego²⁶, a także użytkowanie gruntów i leśnictwa²⁷.

Zostaną również podjęte działania następcze w zakresie zaprezentowanej w lipcu strategii na rzecz mobilności niskoemisyjnej. W tym kontekście celem będzie zwiększenie wydajności transportu poprzez uwzględnienie potrzeb mobilności osób i towarów oraz promowanie ograniczenia emisji, w tym w drodze stopniowego przechodzenia na pojazdy niskoemisyjne, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności tej gałęzi przemysłu. W tym celu

²⁴ COM(2016) 52 final and COM(2016) 53 final/2.

²⁵ COM(2015) 337 final/2.

²⁶ COM(2016) 482 final/2.

²⁷ COM(2016) 479 final.

pierwszym podjętym krokiem będzie zaprezentowanie dokonanych w ramach REFIT rewizji rozporządzeń dotyczących samochodów osobowych i lekkich pojazdów dostawczych oraz przedstawienie strategii ustanawiających normy zerowej lub niskiej emisji na okres po 2020 r., a także przeglądu dyrektywy w sprawie czystych ekologicznie pojazdów w celu ulepszenia zachęt i zasad dotyczących udzielania zamówień publicznych. Planowane są propozycje usprawnień dla tych państw członkowskich, które zdecydują się na stosowanie opłat drogowych, w tym w zakresie interoperacyjności usług opłat elektronicznych.

4. Pogłębiany i bardziej sprawiedliwy rynek wewnętrzny oparty na wzmocnionej bazie przemysłowej

Silny wkład europejski w tworzenie miejsc pracy i w rozwój gospodarczy, wsparcie dla przemysłu. Swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału stanowią podstawę wzrostu gospodarczego Europy. Europa jest największym na świecie jednolitym rynkiem, a celem reform określonych w strategii jednolitego rynku jest uwolnienie jej pełnego potencjału. W synergii z innymi strategiami Komisji potencjał ten przyczyni się do stworzenia odpowiednich warunków dla trwałej konkurencyjności gospodarki europejskiej i do wsparcia innowacji, cyfryzacji oraz transformacji przemysłu.

Nadchodzące, zapowiedziane już rezultaty dotyczą działań mających ułatwić rozwój MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, pakietu praw własności intelektualnej oraz pakietu usług służącego zniesieniu barier na rynku usług. Komisja przedstawi inicjatywę dotyczącą prawa spółek, aby ułatwić stosowanie technologii cyfrowych w cyklu życia przedsiębiorstwa oraz połączenia i podziały transgraniczne.

W przyszłym roku Komisja podejmie działania mające na celu wzmocnienie jednolitego rynku towarów, szczególnie poprzez ułatwienie wzajemnego uznawania oraz uwzględnienie rosnącej liczby niezgodnych z wymogami produktów na rynku UE dzięki przeprowadzeniu w ramach REFIT rewizji odpowiedniego prawodawstwa. Dzięki temu przedsiębiorcom będzie łatwiej oferować produkty na poziomie transgranicznym, a jednocześnie powstaną środki zachęty do poprawy zgodności regulacyjnej oraz przywrócone zostaną równe warunki działania na korzyść przedsiębiorstw i obywateli. Komisja wdroży również inicjatywę dotyczącą skoordynowanych ocen technologii medycznych.

W oparciu o strategię na rzecz mobilności niskoemisyjnej Komisja będzie pracować w sposób zintegrowany nad mobilnością, łącznością oraz przyszłością przemysłu motoryzacyjnego, który musi sprostać wyzwaniom strukturalnym oraz odbudować zaufanie w zakresie swoich zobowiązań i zdolności do ograniczania emisji pochodzących z samochodów. Komisja będzie kontynuować prace szczególnie w zakresie otoczenia regulacyjnego, rozwoju ekosystemu, zasobooszczędności oraz normalizacji, aby ułatwić wprowadzenie na rynek coraz bardziej wydajnych pojazdów samochodowych i samochodów podłączonych do internetu.

Jeżeli chodzi o przemysł kosmiczny, w ramach działań następnych w związku z europejskim planem działań w sektorze obrony i Strategią kosmiczną dla Europy, Komisja w 2017 r. przedstawi inicjatywę mającą na celu zapewnienie niezawodnych, bezpiecznych i opłacalnych usług łączności satelitarnej na potrzeby organów publicznych (GOVSATCOM – rządowa

łączność satelitarna), a także środki, których celem będzie ułatwienie wprowadzenia na rynek usług i danych dotyczących sektora przestrzeni kosmicznej.

Egzekwowanie zasad jednolitego rynku jest niezbędne, aby zapewnić ich odpowiednie rezultaty. W 2017 r. Komisja, w ramach szerszego podejścia do egzekwowania, przedstawi wnioski w sprawie modernizacji i usprawnienia narzędzi służących rozwiązywaniu problemów, w tym SOLVIT, oraz będzie promować wśród obywateli i przedsiębiorstw świadomość na temat przysługujących im praw. Działania te będą obejmować narzędzie informacyjne jednolitego rynku oraz jednolitą cyfrową bramę sieciową, aby udzielić wsparcia przedsiębiorstwom i pomóc im rozwinąć działalność transgraniczną na całym jednolitym rynku, uwzględniając opinię platformy REFIT. Komisja przedstawi wnioski w sprawie dodatkowych uprawnień dla krajowych organów ds. konkurencji, aby mogły skuteczniej egzekwować zasady gwarantujące konkurencyjne środowisko na jednolitym rynku.

Zgodnie z wezwaniem Rady Europejskiej, mając na celu poczynienie szybkich postępów, aby zapewnić przedsiębiorstwom łatwiejszy dostęp do finansowania oraz wspierać inwestycje w gospodarkę realną, Komisja przedstawi przegląd śródkresowy planu działania unii rynków kapitałowych, identyfikując pozostałe przeszkody i wszelkie niezbędne dodatkowe środki. Komisja zaproponuje prosty, wydajny i konkurencyjny indywidualny program emerytalny mający na celu ograniczenie barier związanych ze świadczeniem transgranicznych usług w tym zakresie i zwiększającą się konkurencyjnością między podmiotami wypłacającymi emerytury; rewizję rozporządzenia w sprawie infrastruktury rynku europejskiego w ramach REFIT (EMIR); strategię na rzecz zrównoważonego finansowania; środki służące ułatwieniu finansowania przedsiębiorstw infrastrukturalnych; oraz plan działania na rzecz detalicznych usług finansowych w celu zniesienia barier krajowych, które uniemożliwiają konsumentom uzyskanie dostępu do najlepszej oferty pod względem wartości, wyboru i cen oraz korzystanie z nowych technologii finansowych. Komisja zapewni również działania następcze w związku z zaproszeniem do składania uwag na temat łącznego wpływu przepisów finansowych, uwzględniając również opinię platformy REFIT dotyczącą wymogów sprawozdawczości. Komisja przedstawi także pozostałe wnioski, które zostały już ogłoszone, w tym dotyczące przepisów w zakresie restrukturyzacji przedsiębiorstw i drugiej szansy w celu zapewnienia sprawiedliwej i skutecznej likwidacji przedsiębiorstwa oraz możliwości ponownego rozpoczęcia działalności przez przedsiębiorcę, w przypadku gdy jego wcześniejsza działalność się nie powiedzie.

Należyte otoczenie podatkowe musi charakteryzować się prostotą i skutecznością na potrzeby przedsiębiorstw prowadzących działalność na poziomie transgranicznym, przy czym należy zapewnić, aby takie przedsiębiorstwa uczciwie i skutecznie płaciły podatki w miejscach, w których w rzeczywistości generują zyski. Równoległe do niniejszego programu prac Komisja ponownie uruchamia inicjatywę wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych, której pierwszy etap dotyczy wspólnej podstawy opodatkowania²⁸. Komisja przedstawia również dalsze środki w ramach walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem

²⁸ COM(2016) 683 i COM(2016) 685.

się od opodatkowania, w tym za pośrednictwem państw trzecich²⁹. W ciągu następnego roku dodatkowe środki w obszarze przejrzystości podatkowej – uwzględniające trwający proces konsultacji – mogą obejmować wniosek dotyczący zwiększenia nadzoru nad osobami, które promują i wspierają programy agresywnego planowania podatkowego. Realizując kluczowy element strategii zewnętrznej na rzecz efektywnego opodatkowania, Komisja we współpracy z państwami członkowskimi będzie dążyć do zakończenia prac nad unijnym wykazem jurysdykcji państw trzecich, w których nie przestrzega się międzynarodowych standardów dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych oraz nie wykonuje się odpowiednich umów międzynarodowych dotyczących najlepszych praktyk w zakresie zwalczania erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków.

Każdego roku podatnicy w państwach członkowskich UE ponoszą koszt transgranicznych oszustw związanych z VAT sięgający kwoty około 50 mld EUR. Jednocześnie na małych przedsiębiorstwach spoczywa duże obciążenie administracyjne związane z przestrzeganiem przepisów w zakresie VAT, a innowacje techniczne stwarzają nowe wyzwania związane ze skutecznym poborem podatków. Komisja przedstawi zatem środki mające na celu: wdrożenie planu działania w sprawie VAT, uproszczenie VAT na potrzeby mniejszych przedsiębiorstw oraz stworzenie podstaw nowoczesnego, bardziej skutecznego, przyjaznego dla przedsiębiorstw i odpornego na oszustwa ostatecznego europejskiego systemu VAT, uwzględniając opinie platformy REFIT. Kluczowym elementem odnośnej reformy jest przyjęcie bardziej skutecznego i proporcjonalnego podejścia do stawek VAT.

5. Pogłębiona i bardziej sprawiedliwa unia gospodarcza i walutowa

Europa, która chroni naszą gospodarkę i zapewnia równe szanse dla pracowników i biznesu. Jako utrwalona waluta na rynku światowym euro przynosi ogromne, często niewidoczne korzyści gospodarcze. Tego roku dzięki niskim stopom oprocentowania i polityce pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego państwa należące do strefy euro zaoszczędziły 50 mld EUR na płatnościach odsetek od posiadanego zadłużenia. Komisja popiera ambicję i plany działania przedstawione w sprawozdaniu pięciu przewodniczących: „Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej”.

Biała księga w sprawie przyszłości Unii określająca działania dotyczące kształtu reformy UE, do której należy 27 państw członkowskich, 60 lat po przyjęciu traktatów rzymskich będzie obejmować również przyszłość unii gospodarczej i walutowej w celu przygotowania etapu 2 jej pogłębienia w nowym kontekście politycznym i demokratycznym, w tym ukierunkowany na stabilność przegląd paktu stabilności i wzrostu oraz działania następcze w związku z art. 16 Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej (dotyczącym włączenia treści postanowień traktatu do ram prawnych Unii Europejskiej). Zostanie również przeprowadzony przegląd Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF) w celu zwiększenia efektywności i skuteczności nadzoru na poziomie zarówno makro-, jak i mikroostrożnościowym. Należy przyspieszyć przyjęcie wniosku dotyczącego

²⁹ COM(2016) 686 i COM(2016) 687.

ustanowienia jednolitej reprezentacji strefy euro w Międzynarodowym Funduszu Walutowym³⁰.

Priorytetowe znaczenie nadal ma ukończenie prac nad unią bankową oraz, w tym kontekście, wypracowanie porozumienia w sprawie wniosku dotyczącego wspólnego europejskiego systemu gwarantowania depozytów³¹. W świetle ostatnich ustaleń na szczycie międzynarodowym Komisja przeprowadzi również przegląd części prawodawstwa w zakresie bankowości i przedstawi propozycje ukierunkowanych zmian rozporządzenia i dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych oraz dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków; celem odnośnych zmian jest zwiększenie odporności banków, przy jednoczesnym uproszeniu przepisów na potrzeby podmiotów o mniej złożonym modelu biznesowym, promowaniu inwestycji szczególnie w MŚP oraz umocnieniu istniejących środków zmniejszających ryzyko, w szczególności poprzez wdrożenie globalnych standardów w odniesieniu do banków o znaczeniu systemowym w zakresie całkowitej zdolności do pokrycia strat. Kluczowym elementem wsparcia na rzecz większego poziomu podziału ryzyka ponoszonego w sektorze prywatnym w ramach unii gospodarczej i walutowej jest przyspieszenie procesu tworzenia unii rynków kapitałowych. Należy przyspieszyć przyjęcie oczekujących na rozpatrzenie wniosków w sprawie sekurytyzacji³² i prospektu emisyjnego³³.

Komisja jest zdecydowana promować pozytywną konwergencję w zakresie warunków socjalnych oraz wzmocnić społeczny wymiar integracji europejskiej. Bazując na dowodach zgromadzonych w toku tegorocznych konsultacji społecznych, Komisja przedstawi wniosek dotyczący europejskiego filaru praw socjalnych określającego zasady Unii, u której podstaw leży sprawiedliwość społeczna. W ramach tego filaru zostanie określony zestaw zasad służących promowaniu równych szans w europejskiej społecznej gospodarce rynkowej. Takie działanie wytyczy kierunek w zakresie polityki wskazujący sposób na osiągnięcie sprawiedliwych i dynamicznych rynków pracy, na których każdy ma szansę wykorzystać swoje umiejętności w praktyce, oraz sprawnych i trwałych siatek bezpieczeństwa socjalnego odpowiednich do obecnie szybko zachodzących zmian. Dodatkowo realizowane będą powiązane inicjatywy, takie jak inicjatywy na rzecz sprostania wyzwaniom w zakresie godzenia życia zawodowego z rodzinnym, przed którymi stoją pracujące rodziny.

6. Handel: rozsądna i wyważona umowa o wolnym handlu ze Stanami Zjednoczonymi

Europa, która jest dostępna dla partnerów i prowadzi z nimi wymianę handlową, a jednocześnie wzmacnia swoje instrumenty ochrony handlu. W obecnej gospodarce światowej handel stanowi podstawowy element decydujący o wzroście gospodarczym, miejscach pracy i konkurencyjności. Handel oznacza miejsca pracy – każdy miliard euro zarobiony na wywozie przekłada się na 14 000 dodatkowych miejsc pracy w całej UE. Co więcej, obecnie ponad 30 mln miejsc pracy, czyli jedna siódma wszystkich miejsc pracy w UE, zależy od wywozu do

³⁰ COM(2015) 603 final.

³¹ COM(2015) 586 final/2.

³² COM(2015) 472 final/2.

³³ COM(2015) 583 final.

pozostałych regionów na świecie. Z tego względu UE nadal jest zdecydowana tworzyć otwarty, oparty na zasadach system handlowy.

Bazując na skutecznej unijnej sieci umów o wolnym handlu, Komisja będzie kontynuowała negocjacje prowadzone ze Stanami Zjednoczonymi, Japonią, państwami Mercosuru, Meksykiem, Tunezją i państwami ASEAN. Komisja będzie dążyć do uzyskania upoważnienia do rozpoczęcia negocjacji z Turcją, Australią, Nową Zelandią i Chile. Kontynuowane będą prace w ramach WTO, w tym nad umowami wielostronnymi, a także nad sprawną ratyfikacją kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA) z Kanadą.

Komisja zobowiązała się również do zapewnienia utrzymania sprawiedliwego handlu poprzez aktualizację i modernizację europejskich instrumentów ochrony handlu w celu zagwarantowania ich trwałości w świetle nowych wyzwań gospodarczych, takich jak nadmierne zdolności i zmieniające się realia prawne wraz z wygaśnięciem niektórych przepisów protokołów w sprawie przystąpienia do WTO. Obecnie Rada musi szybko przełamać impas panujący w związku z wnioskiem Komisji z 2013 r. w sprawie modernizacji instrumentów ochrony handlu, w tym w sprawie reformy zasady niższego cła³⁴. W dniu 21 października 2016 r. Rada Europejska zaleciła jak najszybsze, tj. do końca 2016 r., wypracowanie wyważonego porozumienia dotyczącego stanowiska Rady w sprawie kompleksowej modernizacji wszystkich instrumentów ochrony handlu.

Ze względu na wspólne wartości UE i Stanów Zjednoczonych oraz strategiczne, polityczne i gospodarcze znaczenie stosunków transatlantyckich Komisja jest gotowa zawrzeć ambitną, wyważoną i spełniającą wysokie standardy umowę partnerstwa handlowo-inwestycyjnego. Biorąc pod uwagę zbliżające się wybory w Stanach Zjednoczonych i nieuniknione spowolnienie tempa negocjacji, obie strony będą dążyły do utrwalenia postępów, jakie osiągnięto do tej pory. Komisja jest gotowa jak najszybciej podjąć współpracę z nową administracją Stanów Zjednoczonych w zakresie uprawnień powierzonych Komisji, potwierdzonych przez Radę Europejską w dniu 21 października 2016 r.³⁵.

Komisja odegra również czołową rolę we wdrożeniu globalnego forum w sprawie nadwyżek produkcji stali pod auspicjami grupy G-20.

7. Obszar sprawiedliwości i przestrzegania praw podstawowych, którego podstawą jest wzajemne zaufanie

Europa, która chroni i kultywuje europejskie wartości: wolność, demokrację i państwo prawa. Ze względu na zagrożenia stojące obecnie przed Europą kluczową i powszechną kwestią jest bezpieczeństwo na granicach Unii i na jej terytorium. Zagrożenie terrorystyczne nigdy wcześniej nie było tak odczuwalne w Europie jak obecnie. Komisja zamierza prowadzić działania następcze w związku z Europejską agendą bezpieczeństwa w celu utorowania drogi ku unii bezpieczeństwa i wzmocnienia kontroli na granicach Unii. Odnośnie

³⁴ COM(2013) 192 final.

³⁵ Konkluzje Rady Europejskiej – Bruksela, 20–21.10.2016 r., pkt 14: „Wzywa również Komisję do dalszych negocjacji z władzami Stanów Zjednoczonych, aby móc przedstawić ambitną, wyważoną i kompleksową umowę o wolnym handlu”.

działania obejmą utworzenie unijnego systemu informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS) w celu automatycznego sprawdzania obywateli państw trzecich zwolnionych z obowiązku wizowego, którzy planują podróż do strefy Schengen; system ten ma stanowić uzupełnienie zaproponowanego już przez Komisję³⁶ systemu wjazdu/wyjazdu obywateli państw trzecich i powinien zostać uzgodniony w trybie pilnym, co dotyczy również wniosku Komisji dotyczącego systematycznego sprawdzania obywateli Unii przekraczających granice zewnętrzne UE³⁷. Ponadto Komisja przedstawi udoskonalenia Systemu Informacyjnego Schengen oraz – w ramach działań następnych w związku z trwającymi pracami grupy wysokiego szczebla ds. systemów informacyjnych i interoperacyjności – zwiększy interoperacyjność europejskich istniejących i przyszłych systemów ścigania przestępstw i zarządzania granicami. Komisja przedstawi również inicjatywę na rzecz dostępu do dowodów cyfrowych, zważywszy na rosnące znaczenie zapewnienia skutecznych postępowań przygotowawczych i postępowań karnych na potrzeby walki z poważnymi przestępstwami i terroryzmem.

W nadchodzących miesiącach Komisja będzie kontynuowała wdrażanie planu działania UE na rzecz walki z finansowaniem terroryzmu, przedstawiając wnioski w sprawie harmonizacji sankcji służących zapobieganiu praniu pieniędzy, w sprawie nielegalnego przepływu środków pieniężnych, w sprawie nielegalnego handlu dobrami kultury oraz w sprawie zamrażania i konfiskaty mienia pochodzącego z działalności przestępczej. Komisja dąży również do poprawy efektywności Europolu, a w szczególności do zwiększenia środków, którymi dysponuje Europejskie Centrum ds. Zwalczania Terroryzmu. Komisja będzie przedstawiać comiesięczne sprawozdania z postępów w kierunku unii bezpieczeństwa³⁸ oraz będzie współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą w celu terminowego uzgodnienia kluczowych środków na rzecz zapobiegania nadużywaniu broni palnej i kryminalizacji zachowań terrorystycznych, w tym odbywaniu podróży przez zagranicznych bojowników terrorystycznych.

Egzekwowanie prawa do bezpieczeństwa nigdy nie może powodować narażenia na szwank możliwości wyegzekwowania innych praw podstawowych, w tym prawa do ochrony danych osobowych. Europejskie rozporządzenie o ochronie danych³⁹ będzie stosowane od 2018 r., a Komisja zapewni, aby ten sam wysoki poziom ochrony danych osobowych obejmował europejskie instytucje, organy i jednostki organizacyjne. W tym samym duchu Komisja zbada również nowe decyzje w sprawie odpowiedniej ochrony danych osobowych dotyczące wymiany takich danych z państwami trzecimi w celu zapewnienia wysokich standardów w zakresie przekazywania danych osobowych państwom trzecim. Komisja przedstawi przeprowadzoną w ramach REFIT rewizję dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej, służącą jej aktualizacji w związku z najnowszym rozwojem technologicznym i

³⁶ COM(2016) 194 final i COM(2016) 196 final.

³⁷ COM(2015) 670 final.

³⁸ Pierwsze sprawozdanie Komisji z postępów ku skutecznej i rzeczywistej unii bezpieczeństwa przyjęto w dniu 12 października 2016 r. – COM(2016) 670 final.

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz.U. L 119 z 4.5.2016.

z uwzględnieniem opinii platformy REFIT. Komisja oceni także możliwość podjęcia horyzontalnych lub dalszych sektorowych działań na szczeblu UE mających na celu ochronę demaskatorów ujawniających informacje o nielegalnym zachowaniu.

Komisja będzie kontynuować prace zmierzające do przystąpienia UE do europejskiej konwencji praw człowieka, w pełni uwzględniając orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości. A zważywszy na fakt, że niezależne i skuteczne systemy wymiaru sprawiedliwości przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i stoją na straży praw podstawowych, Komisja we współpracy z Parlamentem Europejskim i państwami członkowskimi nadal będzie promować państwo prawa i bronić je.

8. W kierunku nowej polityki w dziedzinie migracji

Europa, która chroni swoje granice i wdraża odpowiedzialną politykę migracyjną. Zarządzanie przepływami migracyjnymi przy jednoczesnym zapewnieniu, aby osoby szukające schronienia zawsze znalazły bezpieczny port w Europie, wciąż stanowi codzienne wyzwanie. W ciągu ostatniego roku Komisja przyspieszyła prace prowadzone wraz z Parlamentem Europejskim, Radą i państwami członkowskimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji, aby umożliwić szybką, skoordynowaną reakcję na kryzys uchodźczy oraz określić długoterminowe ramy w oparciu o solidarność i odpowiedzialność.

Determinacja UE, aby przeciwdziałać skutkom kryzysu, doprowadziła do niespotykanego dotąd codziennego zaangażowania w terenie. Komisja, agencje UE i państwa członkowskie współpracują, aby ratować życie na morzu oraz wspierać państwa członkowskie bezpośrednio dotknięte kryzysem. Ponad 15 mld EUR z budżetu UE przeznaczono na działania mające przeciwdziałać kryzysowi uchodźczemu. Oświadczenie UE–Turcja stanowi decydujący krok, aby położyć kres przemytowi nielegalnych imigrantów, uregulować przepływy migracyjne i ograniczyć liczbę ofiar śmiertelnych. W 2017 r. Komisja utrzyma intensywność swoich działań na rzecz zapewnienia uchodźcom bezpośredniego wsparcia oraz ich integracji w społecznościach przyjmujących w Europie i państwach trzecich, aby usprawnić zarządzanie migracjami w najbardziej narażonych strefach przygranicznych i zwalczać przemyt migrantów i handel nimi, w szczególności jeżeli chodzi o małoletnich bez opieki, oraz na rzecz powrotu nielegalnych migrantów.

W obszarze swobodnego przemieszczania się wewnątrz Unii, kwestia europejskich granic zewnętrznych bardziej niż kiedykolwiek stanowi wspólną odpowiedzialność. Podjęto działania mające na celu ponowne unormowanie swobodnego przepływu osób w strefie Schengen. W ciągu mniej niż jednego roku UE stworzyła trwałe systemy służące zapewnieniu ochrony na granicach oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu niedoskonałościom kontroli osób przekraczających granice UE poprzez sprawny europejski system straży granicznej i przybrzeżnej.

Trwała zdolność do zarządzania migracjami w wiarygodny i zrównoważony sposób wymaga zastosowania pełnego zakresu instrumentów migracyjnych. Wszystkie niezbędne elementy są obecnie przedmiotem obrad Parlamentu Europejskiego i Rady. Szybkie przyjęcie kluczowych

wniosków, takich jak reforma przepisów dublińskich dotyczących wspólnego europejskiego systemu azylowego⁴⁰, przekształcenie Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu w Agencję UE ds. Azylu o pełnym zakresie funkcji⁴¹, wzmocnienie systemu Eurodac⁴², nowe ramy przesiedleń⁴³, a także środki służące odpowiedniemu zarządzaniu legalną migracją⁴⁴ są niezbędne w celu zapewnienia wszechstronnego i spójnego podejścia, którego potrzebuje Unia Europejska, aby stawić czoła wyzwaniu, jakim jest migracja.

Opierając się o pierwsze wyniki nowych ram partnerstwa z państwami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji⁴⁵, instytucje UE i państwa członkowskie muszą podjąć dalsze prace, tak aby kwestie migracyjne znalazły się w centrum uwagi w stosunkach ze wszystkimi kluczowymi krajami partnerskimi pochodzenia i tranzytu oraz aby stanowiły one warunek jakości tych stosunków. Państwa pochodzenia i tranzytu zaczęły podejmować ściślejszą współpracę na rzecz zapobiegania nielegalnej migracji i na rzecz powrotu. Komisja będzie musiała również wdrożyć skuteczne procedury prawne dotyczące przekraczania granic Unii w drodze legalnej migracji lub przesiedlenia.

W przyszłym roku Komisja przeprowadzi bilans poszczególnych obszarów działań w ramach strategii, aby przeprowadzić wszechstronny przegląd osiągniętych postępów w kierunku skuteczniejszego i bardziej zrównoważonego zarządzania migracjami, a także zidentyfikuje dalsze niezbędne starania.

9. Silniejsza pozycja na arenie międzynarodowej

Europa, która chroni, broni również swoich interesów poza naszymi granicami. Europa dysponuje miękką siłą o znaczeniu światowym. Unia Europejska, w ramach strategii globalnej oraz zmienionej europejskiej polityki sąsiedztwa, będzie kontynuować stosowanie wszystkich instrumentów, jakie ma do dyspozycji, aby udzielać wsparcia swoim partnerom w zakresie stabilizacji gospodarczej i politycznej, reform oraz budowania odporności. Komisja będzie nadal współpracować z krajami kandydującymi na rzecz wspólnej stabilności i dobrobytu w ramach polityki rozszerzenia.

Miękka siła nie jest jednak wystarczająca w świecie coraz bardziej podatnym na konflikty. W związku z tym pod koniec bieżącego roku Komisja przedstawi europejski plan działań w sektorze obrony, w którym przedstawi, w jaki sposób polityka i instrumenty UE mogą zapewnić – dzięki bazie przemysłowej i zasobom umiejętności – rozwój zdolności obronnych zidentyfikowanych w świetle bieżących i przyszłych zagrożeń bezpieczeństwa. Następnie Komisja proponuje stworzenie Europejskiego Funduszu Obronnego, aby promować badania naukowe i innowacje oraz przyczynić się do wzmocnienia europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego, jak również w jeszcze większym stopniu

⁴⁰ COM(2016) 270 final/2.

⁴¹ COM(2016) 271 final.

⁴² COM(2016) 272 final/2.

⁴³ COM(2016) 468 final.

⁴⁴ COM(2016) 378 final.

⁴⁵ COM(2016) 385 final.

stymulować rozwój kluczowych zdolności obronnych. Co więcej, Komisja proponuje dalsze środki w zakresie zamówień publicznych w dziedzinie obrony.

Celem oczekującego na przyjęcie wniosku Komisji w sprawie zmiany instrumentu przyczyniającego się do stabilności i pokoju jest zlikwidowanie braków w zdolności Unii Europejskiej do udzielenia wsparcia krajom partnerskim, aby mogły one samodzielnie zapobiegać kryzysom i zarządzać nimi, szczególnie poprzez budowanie zdolności w zakresie wspierania bezpieczeństwa i rozwoju. Z uwagi na bezpośrednie zagrożenia dla stabilności i pokoju, a zatem dla rozwoju w szeregu kluczowych krajów partnerskich, ważne jest, aby Parlament Europejski i Rada sprawnie przyjęły ten wniosek.

Unia Europejska będzie dalej dążyć do rozwiązania bieżących konfliktów i kryzysów w swoim sąsiedztwie i poza nim, oraz wniesie wkład w podejmowane obecnie w tym kontekście wysiłki Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych podmiotów międzynarodowych. Komisja i wysoki przedstawiciel przyjmą strategię UE na rzecz Syrii, w ramach której określone zostaną możliwości dalszego europejskiego wsparcia humanitarnego oraz sposoby przyczynienia się do przemian politycznych, stabilizacji i odbudowy w celu przywrócenia pokoju wśród narodu syryjskiego oraz pluralistycznego, tolerancyjnego społeczeństwa obywatelskiego w Syrii.

Afryka pozostanie jednym z kluczowych partnerów strategicznych UE, a niedawny kryzys uchodźczy ponownie podkreślił znaczenie inwestowania w zrównoważone i stabilne stosunki – którym przewodzi poczucie wspólnej odpowiedzialności – z krajami afrykańskimi. Ramy partnerstwa i odpowiednie finansowanie zapewnione w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki oraz nowego Europejskiego Planu Inwestycji Zewnętrznych (EPIZ)⁴⁶ odzwierciedlają zaangażowanie Komisji w ścisłą współpracę z partnerami afrykańskimi oraz wspólne stawianie czoła globalnym wyzwaniom. W świetle 5.szczytu UE–Afryka, który ma odbyć się pod koniec 2017 r., Komisja proponuje nowe podejście, w ramach którego powinny zostać określone cele strategiczne i priorytety UE w stosunkach z Afryką. Pozwoli to również wnieść wkład w afrykański filar ram prawnych po wygaśnięciu umowy z Kotonu, które Komisja wkrótce przedstawi, oraz podkreślić kluczowe znaczenie unijnych stosunków handlowych z partnerami afrykańskimi.

Zgodnie z zapowiedzią Komisja proponuje również odnowiony Konsensus europejski w sprawie rozwoju, dostosowując unijną politykę rozwojową do programu działań ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i zapewniając wykorzystanie jego pełnego potencjału w realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

10. Unia demokratycznych zmian

Europa, która bierze odpowiedzialność, słucha i spełnia obietnice. Zapewnienie zmian demokratycznych w Unii – najbardziej wszechstronny z 10 priorytetów wyznaczonych przez Komisję – nigdy nie było tak naglące jak obecnie. W tym krytycznym momencie przyszłość Unii zależy od zapewnienia Europejczyków, że wspólnie jesteśmy w stanie ochraniać ich,

⁴⁶ COM(2016) 581 final.

wzmacniać ich pozycję i bronić ich praw, a także od pomocy w tworzeniu pozytywnych i trwałych perspektyw na przyszłość.

Lepsze stanowienie prawa, rozliczalność i przejrzystość wciąż stanowią podstawowy model biznesowy, którego zasady Komisja i wszystkie instytucje UE muszą stosować w sposób spójny i z zaangażowaniem, jeżeli chcą odzyskać zaufanie obywateli. Komisja będzie ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą, aby zapewnić pełne wdrożenie i stosowanie porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa, a także podjąć konstruktywne negocjacje z tymi obiema instytucjami na temat niedawnego wniosku Komisji w sprawie rejestru służącego przejrzystości, obejmującego Parlament Europejski, Radę i Komisję. Komisja proponuje również zmiany do porozumienia ramowego z Parlamentem Europejskim, aby zapewnić członkom Komisji możliwość kandydowania do Parlamentu Europejskiego.

Komisja złoży wniosek ustawodawczy w sprawie dostosowania istniejących aktów prawnych do postanowień Traktatu dotyczących aktów delegowanych i wykonawczych, tym samym stopniowo wycofując procedurę regulacyjną połączoną z kontrolą. Komisja oceni również legitymację demokratyczną bieżących procedur dotyczących przyjmowania aktów delegowanych i wykonawczych oraz rozważy możliwości zmiany istniejących procedur przyjmowania niektórych aktów prawa wtórnego.

Aby zapewnić zamierzony wpływ instrumentów prawnych UE, Komisja planuje nasilić swoje starania na rzecz stosowania, wdrażania i egzekwowania prawa Unii. Starania te obejmują pakiet środków służących skuteczniejszemu egzekwowaniu zasad jednolitego rynku, a w obszarze środowiska – wniosek REFIT w sprawie uproszczenia sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska w następstwie niedawnej kontroli sprawności, a także środki mające na celu ułatwienie dostępu do sprawiedliwości i wsparcie na rzecz zapewniania przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska w państwach członkowskich.

III. PRZYSPIESZENIE REALIZACJI 10 PRIORYTETÓW PRZEZ TRZY INSTYTUCJE

Program Unii Europejskiej, ogłoszony przez przewodniczącego Komisji w orędziu o stanie Unii w dniu 14 września 2016 r.⁴⁷, nie tylko odzwierciedla wyrażone przez obywateli oczekiwania względem UE i dialogi prowadzone przez Komisję z bezpośrednio wybranymi posłami do Parlamentu Europejskiego⁴⁸ i członkami Rady, w których zasiadają reprezentanci wszystkich rządów krajowych⁴⁹, oraz wkład włożony przez Europejski Komitet

⁴⁷ http://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_pl . Zob. również list intencyjny podpisany przez przewodniczącego i pierwszego wiceprzewodniczącego Komisji, zaadresowany do przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i przewodniczącego Rady. Na tej podstawie pierwszy wiceprzewodniczący w dniu 20 września odbył rozmowy z Radą do Spraw Ogólnych, a Komisja spotkała się z Konferencją Przewodniczących Komisji w dniach 3 i 4 października.

⁴⁸ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0312+0+DOC+XML+V0//PL>

⁴⁹ List przewodniczącego Rady do Spraw Ogólnych z dnia 4 października do przewodniczącego i pierwszego wiceprzewodniczącego Komisji.

Ekonomiczno-Społeczny⁵⁰ i Komitet Regionów⁵¹, ale także jest w pełni dostosowany do priorytetów określonych w Bratysławie przez 27 szefów państw lub rządów⁵².

W nadchodzącym roku Komisja skupi się głównie na osiągnięciu tych celów, jednak nie będzie w stanie dokonać tego samodzielnie. Konstruktywny dialog Komisji z Parlamentem Europejskim i Radą przed opublikowaniem niniejszego programu prac przyczynił się do wspólnego określenia przyszłych priorytetów zgodnie z nowym porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa⁵³. Komisja postrzega to porozumienie jako wspólne zobowiązanie do skoncentrowania się na kwestiach ważnych i pilnych, a jednocześnie dążenia do przyjęcia przejrzystych, opartych na dowodach, przewidywalnych i proporcjonalnych przepisów prawa, które przyniosą maksymalne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom.

W ciągu najbliższych tygodni Komisja zamierza zatem podjąć współpracę z Parlamentem Europejskim i Radą, aby osiągnąć porozumienie między trzema przewodniczącymi w sprawie wspólnej deklaracji, w której określone zostaną szeroko zakrojone cele i priorytety na 2017 r. oraz wnioski, które wymagają traktowania priorytetowego w procesie ustawodawczym. Tak wygląda nowe wspólne zobowiązanie w ramach porozumienia międzyinstytucjonalnego⁵⁴. Niniejszy program prac stanowi podstawę dla tych wspólnych rozważań i podkreśla znaczenie oczekujących na przyjęcie wniosków⁵⁵, w kwestii których, zdaniem Komisji, należy szybko podjąć odpowiednie działania, umożliwiając Unii przełożenie tych wniosków na działania praktyczne i zaspokojenie najbardziej naglących potrzeb.

⁵⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:389:FULL&from=GA>

⁵¹ <https://toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=RESOL-VI%2f010&id=24254>

⁵² <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap/>

⁵³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:123:FULL&from=EN>

⁵⁴ Pkt 7 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa.

⁵⁵ Załącznik III.